

Aan:
M. van Elteren, Groenlinks
P. Overkleeft, D66

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 51 betreffende Beantwoording statenvragen over de gevolgen van de voorgenomen bezuiniging op Nationale Parken voor de provincie Utrecht
Datum	01-07-2025
Documentnummer	
Contactpersoon	Saskia Guldemonde/Marianne Groen
Telefoonnummer	+31652769464/+31643415965
E-mailadres	saskia.guldemonde@provincie-utrecht.nl/marianne.groen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO/SLO
Team	NBM/CER
Bijlagen	1

Geachte mevrouw Van Elteren en meneer Overkleeft,

Toelichting (vragensteller):

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota het voornemen uitgesproken om de bijdrage aan de Nationale Parken volledig stop te zetten. Uw fractie maakt zich grote zorgen over de gevolgen die dit heeft voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, maar ook voor provinciale ambities en doelen, samenwerkingen en betrokken partnerinstanties en vrijwilligers. Daarom heeft uw fractie de volgende vragen:

Vraag:

1. Wat betekent deze bezuiniging voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug?

Antwoord:

De stichting NPUH heeft hierover het volgende gecommuniceerd:

"Als de bezuiniging doorgaat, vervallen vanaf 2026 de middelen (voor NPUH grofweg €55k) voor educatie en bewustwording die vanuit het Rijk rechtstreeks via IVN Natuureducatie lopen. Deze middelen worden onder andere ingezet voor projecten als [HeuvelrugWijs](#), [HeuvelrugTuinen](#), [Beleefweek](#) en [Dag van het NP \(Soortenchallenge\)](#). Vanaf 2027 vervalt de directe financiering vanuit het Rijk voor onder andere natuurherstel, biodiversiteit, recreatiespreiding, het betrekken van agrariërs of het vergroenen van de overgang tussen stad en land. Voor het NPUH gaat het hier om grofweg een bedrag van €200k. In feite een bezuiniging op onze begroting van €55k in 2026 en €255k vanaf 2027."

Vraag:

2. Wat zijn de directe en indirecte financiële gevolgen van de bezuiniging voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, de Provincie Utrecht en andere betrokken organisaties zoals IVN?

Antwoord:

De stichting NPUH heeft hierover het volgende gecommuniceerd:

"De samenwerking binnen Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug staat als een huis, mede dankzij de al jarenlange betrokkenheid en bereidheid van de regionale overheden (provincie en gemeentes) om de basisbijdrage te verzorgen voor Stichting NPUH. Waar de Rijksoverheid onbetrouwbaar en onvoorspelbaar blijkt op dit dossier laten de regionale overheden het tegenovergestelde zien. Om deze reden zijn de voorgenomen bezuinigingen vanuit het Rijk geen bedreiging voor het voortbestaan van de regionale samenwerking gefaciliteerd door Stichting NPUH. Wel zullen we op projectniveau keuzes moeten maken en prioriteren. Waarbij we in eerste instantie onze focus nog meer verleggen van het nationale (en daarmee het Nationale Parkenbeleid) naar de regionale behoeftes en opgaves (o.a. beschreven in de Samenwerkingsagenda 2023-2028). Hier zullen we in het aankomend programmaoverleg aandacht aan besteden."

Voor de provincie Utrecht worden beperkte directe en/of indirecte financiële gevolgen verwacht. De bijdrage van het Rijk telde als cofinanciering zoals vereist in onze exploitatiesubsidievoorwaarden. Nu deze bijdrage wegvalt wordt het voor de stichting moeilijker om de exploitatiesubsidie 50/50 te laten matchen door de andere overheden en gebiedspartijen.

IVN wordt 100% gekort in de middelen die zij inzetten in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug door de voorgenomen bezuiniging. Zij zullen hun dienstverlening voor het Nationaal Park daarom niet in de huidige vorm voort kunnen zetten. IVN ontvangt verder exploitatiesubsidie van de provincie Utrecht voor het uitvoeren van activiteiten in de gehele provincie Utrecht. De bezuiniging heeft geen invloed op de exploitatiesubsidie.

Vraag:

3. Voor welke punten van ons beleid en ambities (zoals natuureducatie, natuurbeleving en natuurbescherming, brede welvaart, water en de blauwe agenda, gezondheid, toerisme, agrarische ontwikkeling) heeft deze bezuiniging gevolgen? Kunt u een indicatie geven van de omvang hiervan?

Antwoord:

Zoals aangegeven bij het antwoord onder 2 zullen op projectniveau afwegingen gemaakt worden. De door u genoemde onderwerpen maken onderdeel uit van de vigerende samenwerkingsagenda. Deze is voor de volledigheid bij deze beantwoording gevoegd. De samenwerkingsagenda is vastgesteld en wordt uitgevoerd door de gebiedspartners, die per project kunnen besluiten bij te dragen of zich afzijdig te houden. Het is prematuur om een indicatie te geven welk effect de bezuiniging zal hebben op de taken waarvoor overheden primair de verantwoordelijkheid hebben (zoals natuurherstel). Het is aannemelijk dat de stichting haar kernfunctie als netwerkpartij en samenwerkingsplatform gaat prioriteren en daar ook voldoende toe gefinancierd blijft worden.

Vraag:

4. Wat betekenen deze bezuiniging voor de cofinanciering door andere overheden en bedrijven?

Antwoord:

De stichting zet zich in om van andere overheden en gebiedspartners meerjarig financieel commitment te krijgen. De diensten die de stichting deze partijen verleent kunnen vooralsnog doorgang vinden. Een direct negatief effect op de cofinanciering door deze partijen is daarom niet aannemelijk.

Vraag:

5. Eerder is het nationaal Beleidsprogramma Nationale Parken 2024 –2032 vastgesteld. Dit beleidsprogramma is opgesteld in samenwerking met provincies, de Nationale Parken en de maatschappelijke partners. Ook is het Manifest Nationale Parken samen ondertekend. Hoe verhoudt deze bezuiniging zich met de afspraken die destijds zijn gemaakt?

Antwoord:

De bezuiniging is niet in lijn met de gemaakte afspraken en gewekte verwachtingen.

Vraag:

6. Zijn de provincies vooraf geconsulteerd over de financiële bezuiniging? Zo ja, wat was de reactie daarop van de Provincie Utrecht? Zo nee, wat is uw appreciatie van deze voorgenomen bezuiniging?

Antwoord:

Nee, de provincies zijn niet geconsulteerd over de bezuiniging. De provincies stelden cofinanciering door het Rijk voorwaardelijk aan hun instemming met het Beleidsprogramma Nationale Parken. De voorgenomen bezuiniging is daarom niet in lijn met de gemaakte afspraken, en dat wordt uiteraard niet gewaardeerd.

Vraag:

7. GroenLinks en D66 zijn van mening dat het stopzetten van de Rijksbijdrage voor de Nationale Parken onwenselijk is. Vanuit het IPO is er een duidelijk verzoek gekomen richting de Kamer om deze bezuiniging terug te draaien. Wat is het college voornemens om aanvullend op de inzet van het IPO te doen?

Antwoord:

Vanuit het IPO, het Samenwerkingsverband Nationale Parken en de Rijksadviseur is inmiddels geageerd tegen de voorgenomen bezuiniging. De inbreng van het IPO kunt u vinden op <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Documenten/Inbreng-IPO-bezuiniging-nationale-parken-1.pdf> De reactie van het IPO is mede namens de provincie Utrecht verzonden. Wij delen uw zorgen en zullen dit onder de aandacht blijven brengen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen